

Sygnatura akt VIII C 1605/18

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 07 listopada 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant Przemysław Staszczyk

po rozpoznaniu w dniu 07 listopada 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa W. M., E. M.

przeciwko H. M., E. B.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt VIII C 1605/18

UZASADNIENIE

W dniu 8 lipca 2018 roku powodowie: W. M. i E. M., wspólnicy spółki cywilnej (...)H. L.” s.c. w Ł., wytoczyli solidarnie przeciwko pozwanym solidarnym H. M. i E. B. powództwo o zapłatę kwoty 1.058,25 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 21 listopada 1995 roku do dnia zapłaty, a także wnieśli o zasądzenie zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu powodowie podnieśli, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z braku zapłaty przez J. M. kwoty z tytułu zawartej umowy kredytowej z bankiem (...) SA w Ł.. W dniu 20 listopada 1995 roku Firma Handlowa (...) s.c. nabyła wierzytelność względem J. M. na podstawie umowy przelewu wierzytelności. J. M. zmarła, zaś pozwani należą do kręgu spadkobierców po niej. Pomimo wezwania do zapłaty pozwani nie uregulowali przedmiotowego zadłużenia.

(pozew k. 10-11 v)

Na rozprawie w dniu 7 listopada 2018 roku powodowie nie stawili się

– zostali prawidłowo zawiadomieni o terminie rozprawy. Pozwani nie stawili się na termin rozprawy, pomimo prawidłowego wezwania, nie żądali przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności, nie złożyli w sprawie żadnych wyjaśnień, w tym odpowiedzi na pozew. W związku z powyższym Sąd wydał wyrok zaoczny.

(protokół do wyroku zaocznego k. 28)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. M. zawarła w dniu 23 grudnia 1994 roku z (...) Bankiem (...) SA VI Oddziałem w Ł. umowę pożyczki na zakup towarów i usług nr (...), zgodnie z treścią której pożyczkodawca zobowiązał się do udzielenia J. M. pożyczki w wysokości 11.000.000 zł, zaś pożyczkobiorca do jej spłaty wraz z odsetkami w 12 miesięcznych ratach, do dnia 23 grudnia 1995 roku, na zasadach i warunkach określonych umową.

(kserokopia umowy pożyczki k. 13, okoliczności bezsporne)

W dniu 20 listopada 1995 roku zawarto umowę o przelew wierzytelności między pierwotnym wierzycielem - Powszechnym Bankiem (...)

SA VI Oddziałem w Ł. a (...) s.c. w Ł., której przedmiotem była wierzytelność J. M. przysługująca pożyczkodawcy z tytułu niespłaconej pożyczki wynikającego z umowy z dnia 23 grudnia 1994 roku, nr (...).

(umowa o przelew wierzytelności k. 13, okoliczności bezsporne)

W dniu 17 czerwca 1998 roku J. M. zmarła. Pozwani są dziećmi J. M..

(okoliczności bezsporne)

W pismach opatrzonych datą 14 kwiecień 2018 roku powodów bezskutecznie wezwał pozwanych, jako spadkobierców J. M., do spłaty należności przysługującej firmie (...)H. (...) s.c. w wysokości 1.058,25 zł. Brak jest potwierdzenia nadania, jak i odbiory ww. pisma dla pozwanych.

Do dnia wyrokowania pozwani nie uregulowali zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem.

(kserokopia wezwań do zapłaty k. 16, okoliczności bezsporne)

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie znajdujących się w sprawie dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony postępowania.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo nie było zasadne i nie zasługiwało na uwzględnienie, z uwagi na przedawnienie dochodzonego roszczenia.

Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu (art. 117 § 1 k.c.). Zgodnie z art. 117 § 2 k.c., po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Należy jednocześnie zaznaczyć, iż od wejścia w życie ustawy nowelizującej Kodeks cywilny (ustawa z dnia 28 lipca 1990 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny, Dz. U. Nr 55, poz. 321) do dnia 9 lipca 2018 roku (do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. 2018, poz. 1104), Sąd badał zarzut przedawnienia tylko wówczas, jeżeli został zgłoszony przez stronę.

Od dnia 9 lipca 2018 roku wszedł w życie przepis art. 117 § 2¹ k.c., zgodnie z którym, po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi, a ponadto zgodnie z przepisem

art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 1104), roszczenia przedawnione przysługujące przeciwko konsumentowi, co do których do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie podniesiono zarzutu przedawnienia, podlegają z tym dniem skutkom przedawnienia określonym w ustawie zmienianej (to jest Kodeksie cywilnym), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą (to jest w znowelizowanym brzmieniu). Powyższe oznacza konieczność brania przez Sąd pod uwagę z urzędu przedawnienia roszczenia przy orzekaniu od dnia 9 lipca 2018 roku, także w sprawach wszczętych przed tym dniem, a dotyczących roszczeń przysługujących przeciwko konsumentom.

Według art. 117 § 1 k.c. przedawnieniu ulegają roszczenia majątkowe, a taki charakter ma niewątpliwie przedmiotowe roszczenie, bowiem wynika z umowy kredytu. Zgodnie zaś z art. 117 § 2¹ k.c. po upływie terminu przedawnienia nie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Zgodnie z art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat sześć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej trzy lata.

W myśl art. 120 § 1 k.c. bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia,

w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna

się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 grudnia 2014 roku (III CSK 36/14, OSNC 2016/1/5), ogólną regułą obowiązującą w zakresie przedawnienia roszczeń jest zasada, że początek biegu przedawnienia jest niezależny od świadomości wierzyciela, co do przysługującego mu roszczenia. W tym zakresie rozstrzyga zatem tylko obiektywnie ustalony najwcześniejszy możliwy termin wezwania dłużnika przez wierzyciela do wykonania zobowiązania. W orzecznictwie wskazuje się ponadto, że przepisy o przedawnieniu mają charakter stabilizujący stosunki prawne i gwarantują ich pewność. Ponieważ mają przy tym charakter *ius cogens*, przeto ich wykładnia powinna zmierzać do eliminowania czynnika subiektywnego oraz do skracania, a nie wydłużania czasu

w wypadkach wątpliwych. Wierzyciel - samodzielnie i swobodnie decydując o wezwaniu dłużnika do spełnienia świadczenia - mógłby wydłużać okres przedawnienia. Aby temu zapobiec, ustawodawca zdecydował się na swoiste „wymuszenie” rozpoczęcia biegu przedawnienia, termin przedawnienia każe bowiem liczyć od momentu, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby wierzyciel wezwał dłużnika w najwcześniejszym możliwym terminie (por. m.in. wyrok SA w Białymstoku z dnia 12 marca 2014 roku, I ACa 814/13, L.; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 8 marca 2012 roku, I ACa 154/12, L.).

Bieg przedawnienia przerywa się m.in. przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia, ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia (art. 123 § pkt 1 k.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której przysługuje (art. 123 § 1 pkt 2 k.c.). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo, przy czym w razie przerwania przedawnienia w sposób wskazany w art. 123 § 1 pkt 1 k.c., biegnie ono na nowo dopiero po zakończeniu postępowania (art. 124 k.c.). Bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu w przypadkach wskazanych w art. 121 k.c.

Nie ulega wątpliwości, że przedmiotowe roszczenie dochodzone względem spadkobierców konsumenta z umowy pożyczki udzielonej przez pierwotnego wierzyciela podlega ogólnemu trzyletniemu terminowi przedawnienia, gdyż jest to czynność prawna dokonana w ramach prowadzonej przez ten podmiot działalności gospodarczej. Podkreślić przy tym należy, że spadkobiercy J. M. z chwilą otwarcia spadku wstępują w ogół praw i obowiązków przysługujących zmarłej, w tym co do czasu przedawnienia. W niniejszej sprawie zachodzą podstawy do przyjęcia upływu terminu przedawnienia. Bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Z okoliczności faktycznych wynika, że umowa pożyczki miała obowiązywać do dnia 23 grudnia 1995 roku, i to jest data od której w sposób pewny należy liczyć termin przedawnienia roszczenia z tej umowy, nie mniej z umowy przelewu wierzytelności zdaje się wynikać, że już w tej dacie, tj. 20 listopada 1995 roku cała należność była wymagalna jako, że została spłacona przez nabywcę wierzytelności. Mając na względzie powyższe rozważania, roszczenie dochodzone względem powodów jako spadkobierców J. M. uległo przedawnieniu najpóźniej w dniu 24 grudnia 1998 roku, tymczasem powództwo wytoczono blisko 20 lat później, tj. w dniu 8 lipca 2018 roku.

Strona powodowa nie może zatem domagać się zaspokojenia wskazanego roszczenia jako przedawnionego.

W świetle przepisów regulujących przerwanie i zawieszenie biegu terminu przedawnienia, stwierdzić należy, że w okresie 3 lat od momentu rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia, nie doszło do przerwania ani zawieszenia tego terminu

– powód nie wykazał, by takie przerwanie lub zawieszenie miało miejsce. Powodowie wystąpili z pozwem o zasądzenie powyższego roszczenia pieniężnego dopiero w dniu 8 lipca 2018 roku, a zatem po upływie 3-letniego terminu przedawnienia roszczenia, który upłynął z końcem dnia 24 grudnia 1998 roku.

Zarówno orzecznictwo Sądu Najwyższego, jak i doktryna, dopuszczają możliwość nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia na podstawie art. 5 k.c. Podstawowym jednak warunkiem takiej możliwości jest ocena zarzutu przedawnienia, jako czynienia przez uprawnionego do jego podnoszenia z przysługującego mu prawa użytku sprzecznego z zasadami współżycia społecznego. W rozpoznawanej sprawie powód nie wykazał, aby zachodziły

szczególne okoliczności przemawiające za uznaniem zarzutu przedawnienia, jako naruszającego zasady współzycia społecznego, pozwanej nie może bowiem obciążać zaniedbanie powoda w dochodzeniu świadczenia. Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do wniosku, że wierzyciel mógłby dochodzić przedawnionej należności w dowolnym momencie po upływie terminu przedawnienia, powołując się na zasady współzycia społecznego, co niweczyłoby cel instytucji przedawnienia.

W przedmiotowej sprawie Sąd wydał wyrok zaoczny, z uwagi na spełnienie przesłanek z art. 339 § 1 k.p.c. i art. 340 k.p.c. Oczywiście, wydanie wyroku zaocznego nie przesądzało o uwzględnieniu powództwa. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. uzasadnienie SN z dnia 18 lutego 1972 r., III CRN 539/71, OSNCP 1972/7-8/150).

Mając zatem na uwadze treść przepisu art. 117 § 2¹ k.c., Sąd oddalił powództwo w całości, jako że dochodzone roszczenia uległy przedawnieniu, co Sąd był obowiązany rozważyć z urzędu, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018, poz. 1104).

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.